

Ændringsforslag
Til
Forslag til
Lov om ændring af lov om en aktiv socialpolitik
(Ligestilling af adopterede fra udlandet med personer født her i riget i forhold til opholds- og
beskæftigelseskravene)
(L 208)

Af beskæftigelsesministeren, tiltrådt af <...>

Til § 1

1) Nr. 1 udgår.

[Den foreslåede regel udgår som konsekvens af, at det materielle indhold af den foreslåede regel indgår i forslaget til et nyt stykke 12 i § 11 i lov om aktiv socialpolitik, jf. ændringsforslagets nr. 2) 05.]

2) Efter nr.1 indsættes som nye numre:

»01. I § 11, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter: »resultat«: », jf. dog stk. 11 og 12«.

[Konsekvens af forslaget til nye stykker 11 og 12 i § 11 i nr. 05]

»02. § 11, stk. 3, 4. og 5. pkt., ophæves.

[Ophævelse er en konsekvens af, at det materielle indhold indgår i forslaget til et nyt stk. 11, nr. 2, i § 11 i lov om aktiv socialpolitik, jf. ændringsforslagets nr. 05.]

»03. I § 11, stk. 8, 2. pkt., indsættes efter: »måneder«: », jf. dog stk. 11 og 12«.

[Konsekvensrettelse af forslaget til nye stykker 11 og 12 i § 11 i nr. 05]

»04. § 11, stk. 8, 3. pkt., ophæves.«

[Konsekvensrettelse som følge af den foreslåede ændring i nr. 02 og 05]

»05. I § 11, indsættes efter stk. 10 som nye stykker:

Stk. 11. Følgende ophold i udlandet regnes ikke som ophold uden for riget efter stk. 3 og 8:

1. Ophold i udlandet, hvor en person har været forhindret i at vende tilbage til riget som oprindeligt planlagt på grund af udefrakommende og uforudsete omstændigheder af helt ekstraordinær karakter.
2. Ophold i udlandet, hvor en person har været statsudsendt eller har været medfølgende ægtefælle eller samlever til en statsudsendt. Ved statsudsendte forstås personer,
 - a. der er udsendt af Danmark, Grønland eller Færøerne,
 - b. der er sekunderet til EU og internationale organisationer, eller
 - c. der er ansat i internationale organisationer, hvor det forudsættes, at Danmark, Grønland eller Færøerne bidrager med økonomi og med personel i form af egne statsborgere.
3. Ophold i udlandet, hvor en person som mindreårig har haft ophold i udlandet sammen med en eller begge forældre under forældrenes samtidige ophold i udlandet efter nr. 2.

Stk. 12. Følgende personer ligestilles med personer født her i riget i forhold til kravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år, og kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse her i riget i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år:

1. Personer, der som mindreårige er adopteret fra et land uden for riget af en adoptant med lovligt ophold her i riget.
2. Personer, der er født uden for riget og som havde mindst en forælder, der har været bopælsregistreret her i riget i mindst 12 sammenhængende måneder på fødselstidspunktet, når personen er indrejst senest 6 måneder efter fødselstidspunktet.

Stk. 11 bliver herefter stk. 13.«

[Yderligere undtagelser til opholds- og beskæftigelseskravene.]

»06. § 86, *stk. 3*, affattes således:

Stk. 3. Kommunen yder et reduceret fritidstillæg svarende til en fjerdedel af beløbet efter stk. 2 pr. måned pr. barn til personer,

- 1) som forsørger eget barn i hjemmet og har erhvervet ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger,
- 2) som forsørger eget barn i hjemmet og ville have erhvervet ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger, såfremt personen opfyldte betingelserne i § 5, stk. 1, nr. 1, og § 5 a i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, eller
- 3) hvor kommunen vurderer, at det er sandsynligt, at Udbetaling Danmark efterfølgende vil træffe afgørelse om, at personen har ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.«

[Sikring af, at personer, der modtager forhøjet sats og er reelt enlig forsørgere, også omfattes af persongruppen, der får reduceret fritidstillæg med en fjerdedel.]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at lovforslagets § 1, nr. 1, udgår.

Det foreslåede er en følge af, at det materielle indhold af den foreslåede regel indgår i forslaget til et nyt stykke 12, nr. 1, i § 11 i lov om aktiv socialpolitik, jf. ændringsforslagets nr. 2, 05.

Med forslaget til et nyt stykke 12 samles de forhold, der – i forhold til opholds- og beskæftigelseskravene i § 11, stk. 3 og 8, i lov om aktiv socialpolitik – skal føre til ligestilling mellem personer, der er født her i riget, og personer adopterede fra udlandet, personer født i udlandet på grundlag af en surrogataftale og personer født i udlandet under kortvarige ophold m.v.

Dermed fremgår ligestillingen af internationalt adopterede ikke længere af en særskilt undtagelsesbestemmelse som i lovforslagets § 1, nr. 1, som det foreslås udgår, men indgår i stedet samlet med de øvrige undtagelser med forslaget til et nyt stykke 12.

Til nr. 2.

Til nr. 01- 04

De foreslåede ændringer er konsekvensrettelser som følge af forslaget til de nye stykker 11 og 12 i § 11.

Det foreslås således i nr. 01, at der i § 11, stk. 3, 2. pkt., efter: »resultat« indsættes: », jf. dog stk. 11 og 12«.

Det foreslås videre i nr. 02, at § 11, stk. 3, 4. og 5. pkt., ophæves. Det materielle indhold af de gældende 4. og 5. pkt. indgår i forslaget til et nyt stykke 11, nr. 2, i § 11 i lov om aktiv socialpolitik, jf. ændringsforslagets nr. 05.

Det foreslås i nr. 03, at som følge af de foreslåede ændringer i nr. 02 og 05, at i § 11, stk. 8, 2. pkt., indsættes efter: »måneder«: », jf. dog stk. 11 og 12«.

Det foreslås i nr. 04, at § 11, stk. 8, 3. pkt., ophæves. Ophævelsen er en følge af forslaget om, at § 11, stk. 3, 4. og 5. pkt. ophæves, og det materielle forhold indgår i § 11, stk. 11, nr. 2, jf. ændringsforslagets nr. 02 og 05.

Til nr. 05

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og aftalepartierne bag *Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp* (Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne* (Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti) er enige om, at der er en række yderligere målgrupper, som skal undtages fra opholds- og beskæftigelseskravene i kontanthjælpssystemet.

Partierne er enige om, at de foreslåede ændringer er nødvendige justeringer af reglerne om opholds- og beskæftigelseskravene i lov om aktiv socialpolitik. Netop opholds- og beskæftigelseskravene i lov om aktiv socialpolitik er indført for at beskytte det danske velfærdssamfund mod, at personer, der indrejser eller genindrejser efter en længere periode i udlandet, kan få direkte adgang til de højere satser i det danske kontanthjælpssystem. Det er ikke intentionen med opholds- og beskæftigelseskravene, at personer, der er udsendt i særlig dansk interesse, og deres medfølgende familie skal fortabe rettigheder i forhold til adgang til de højere kontanthjælpssatser som følge af udsendelsen. Det er heller ikke intentionen, at børn, der er født i udlandet til familier bosiddende her i riget på fødselstidspunktet, skal behandles som udefrakommende eller indrejste personer. Derudover vurderes det hensigtsmæssigt at indsætte en bestemmelse om, at perioder, hvor personer grundet ekstraordinære omstændigheder uforskyldt bliver forhindret i at hjemrejse, ikke skal indgå i opgørelsen af ophold i udlandet.

Det er vurderingen, at de foreslåede ændringer kan gennemføres inden for rammerne af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), herunder artikel 14 (forbuddet mod diskrimination). Det er i lyset af indrejsekravet i § 11, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik som udgangspunkt centralt for vurderingen, om man kan sidestille de grupper, der er undtaget fra opholds- og beskæftigelseskravene, med personer, der ikke er ”indrejst” i riget, dvs. i hele deres liv har haft bopæl i riget.

Det er vurderingen, at internationalt adopterede, børn født af surrogatmødre i udlandet samt personer, der er født i udlandet (f.eks. under en ferie) og har mindst en forælder, der har været bopælsregistreret her i riget i mindst 12 sammenhængende måneder på fødselstidspunktet, og personen selv er indrejst inden 6 måneder efter fødslen, kan sidestilles med personer, der ikke er indrejst, det vil sige personer som i hele deres liv har haft bopæl i riget. Det er endvidere vurderingen, for så vidt angår statsudsendte, deres ægtefælle/samlever og børn, at de i denne henseende kan sidestilles med personer, som er beordret til tjeneste uden for riget, og som efter de gældende regler i lov om Det Centrale Personregister § 24, stk. 5 og 6, ikke registreres som udrejst.

Med forslaget til et nyt stk. 11 i § 11 i lov om aktiv socialpolitik sidestilles en række ophold i udlandet med ophold her i riget. Det betyder, at en persons indrejse efter et sådan ophold i udlandet ikke får nogen betydning i relation til opholds- og beskæftigelseskravene, idet personen med

forslaget til stk. 11, ikke anses for at have opholdt sig i udlandet eller at være indrejst i relation til opholds- og beskæftigelseskravene i lov om aktiv socialpolitik.

Med forslaget til et nyt stk. 12 i § 11 i lov om aktiv socialpolitik vil de omhandlede personers indrejse som mindreårige ikke få betydning i forhold til opholds- eller beskæftigelseskravene, da de ligestilles med personer født i Danmark. Dermed omfattes de ikke af arbejdspligten som følge af indreisen, jf. § 105 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Til stk. 11.

I relation til det foreslåede nye stykke 11 i § 11 i lov om aktiv socialpolitik bemærkes, at opholds- og beskæftigelseskravene i lovens § 11, stk. 3 og 8, gælder for alle, herunder danske statsborgere, medmindre der er en særskilt undtagelse i den danske lovgivning, eller EU-retten fører til et andet resultat.

Det foreslås i nr. 05, at der indsættes nye stykker 11 og 12 i § 11 i lov om aktiv socialpolitik, hvorefter en række ophold i udlandet sidestilles med ophold her i riget, når kommunen skal vurdere, om en kontanthjælpsansøger opfylder opholdskravet, og om ansøger skal opfylde beskæftigelseskravet.

Det foreslås således fastsat i stk. 11, at følgende ophold i udlandet sidestilles med ophold her i riget:

1. Ophold i udlandet, hvor en person har været forhindret i at vende tilbage til riget som oprindeligt planlagt på grund af udefrakommende og uforudsete omstændigheder af helt ekstraordinær karakter.
2. Ophold i udlandet, hvor en person har været statsudsendt eller har været medfølgende ægtefælle eller samlever til en statsudsendt. Ved statsudsendte forstås personer,
 - a. der er udsendt af den danske stat, Grønland eller Færøerne,
 - b. der er sekunderet til EU og internationale organisationer eller
 - c. der er ansat i internationale organisationer, hvor det forudsættes, at Danmark, Grønland eller Færøerne bidrager med økonomi og med personel i form af egne statsborgere.
3. Ophold i udlandet, hvor en person som mindreårig har haft ophold i udlandet sammen med en eller begge forældre under forældrenes samtidige ophold i udlandet efter nr. 2.

Forslaget til stk. 11, nr. 1, omfatter personer, der forhindres i at vende tilbage til riget som oprindeligt planlagt på grund af udefrakommende og uforudsete omstændigheder, som er af helt ekstraordinær karakter. Undtagelsen omfatter personer, der er bopælsregistreret her i riget før udrejse, som i forbindelse med et udlandsophold bliver fysisk forhindret i at vende tilbage til riget som planlagt. Med forslaget vil den periode, som udlandsopholdet er blevet forlænget grundet udefrakommende og uforudsete omstændigheder af helt ekstraordinær karakter, blive sidestillet med ophold her i riget. Perioden opgøres i hele dage.

Et udlandsophold planlagt til 9 måneder, som eksempelvis grundet pandemi og rejseforbud bliver forlænget med 4 måneder, vil i forhold til opholds- og beskæftigelseskravene indgå som et udlandsophold på 9 måneder. Det kan få betydning for opholdskravet om sammenlagt 9 års lovligt ophold i riget inden for de seneste 10 år, hvis personen i eksemplet inden eller efter det aktuelle udlandsophold har haft eller får udlandsophold på mere end 3 måneder og dermed samlet har været udrejst i mere end 1 år inden for de seneste 10 år. Udlandsopholdet i eksemplet får derimod ikke betydning for beskæftigelseskravet, idet personen med forslaget har været udrejst i 9 måneder og dermed ikke i mindst 12 på hinanden følgende måneder, som er en betingelse for, at personen skal opfylde beskæftigelseskravet.

Det gælder personer, der på grund af egen sygdom, egne børns sygdom, strejker i transportsektoren, uretmæssig fængsling eller tilbageholdelse i udlandet, tvungne genopdragelsesrejser eller andre hjemrejsehindringer, ikke når at rejse hjem til riget som oprindeligt planlagt.

For så vidt angår sygdom skal det særligt bemærkes, at lettere sygdom som f.eks. en forkølelse eller influenza hos et barn/voksen ikke vil være omfattet. Det skal være helt ekstraordinære forhold vedr. helbredet, som fysisk hindrer de pågældende i at rejse hjem, f.eks. hospitalsindlæggelse, krav om karantæne, afvisning fra luftfartsselskabets side på grund af smitterisiko m.v.

Dette gælder også børn, som førstegangsendrejser i riget senere end seks måneder efter fødselstidspunktet på grund af udefrakommende og uforudsete omstændigheder. Dermed er børn, der fødes på baggrund af en surrogataftale, som ikke indrejser inden 6 måneder efter fødslen på grund af eksempelvis helbredsmæssige komplikationer i forbindelse med fødslen, også undtaget, jf. forslaget til § 11, stk. 12, nr. 2, jf. § 11, stk. 11, nr. 1.

Forslaget til stk. 11, nr. 2, omfatter statsudsendte og evt. medrejsende ægtefælle eller samlever. Statsudsendte er personer, der er udsendt af den danske stat, Grønland eller Færøerne, sekunderet til EU og internationale organisationer eller ansat i internationale organisationer, hvor det er forudsat, at Danmark bidrager med økonomi og med personel i form af egne statsborgere.

Undtagelsen omfatter personer, der udsendes til udlandet på den danske stats, Grønlands eller Færøernes vegne for at varetage en stilling af særlig interesse for riget, samt deres eventuelle medfølgende ægtefælle eller samlever. Det drejer sig blandt andre om

- 1) ansatte i Udenrigsministeriet, der udsendes til de danske repræsentationer i udlandet, herunder politisk udnævnte ambassadører,
- 2) personer, der udsendes via Udenrigsministeriets specialattaché-ordning (herunder udsendte fra Grønland og Færøerne),
- 3) DANIDA-rådgivere, der udsendes til udlandet og er ansat af Udenrigsministeriets eller andre dele af staten,

- 4) statsansatte, der har fået en sekunderet stilling i en EU-institution og fortsat har ansættelseskontrakt med det ministerium, som de er ansat i, samt
- 5) sekunderede og ansatte i internationale organisationer, hvor det er forudsat, at Danmark bidrager med økonomi og med personel i form af egne statsborgere.

Fælles for målgruppen er, at der skal være tale om personer, som er udsendt af den danske stat, Grønland eller Færøerne eller på anden måde varetager en stilling af særlig interesse på vegne af den danske stat, Grønland eller Færøerne. Det angår således stillinger af særlig interesse for Danmark, Grønland og Færøerne, hvor riget har en forpligtelse til at finansiere stillingen, og for så vidt angår de internationale organisationer, hvor det tillige er forudsat, at riget i kraft af sit medlemskab eksplicit eller forudsætningsvist har påtaget sig at bidrage med økonomi og personel i form af et passende antal statsborgere.

Undtagelsen omfatter den udsendte og evt. medfølgende ægtefælle eller samlever.

Forslaget til stk. 11, nr. 3, omfatter børn af statsudsendte og evt. medfølgende ægtefælle eller samlever, jf. forslaget til § 11, stk. 11, nr. 2. Derved er en ægtefælle eller samlevers særbørn også omfattet. Det betyder, at en person som mindreårig skal have haft ophold i udlandet sammen med en eller begge sine forældre under forældrenes samtidige ophold i udlandet som statsudsendte efter forslaget til § 11, stk. 11, nr. 2, for at blive omfattet. Mindreårig vil sige, at en person ikke er fyldt 18 år.

Undtagelsen betinges af, at barnet har haft ophold med forælderen/forældrene under udsendelsen. Hvis barnet eksempelvis indrejser her i riget på et senere tidspunkt end forælderen/forældrene som følge af, at et skoleår skal færdiggøres, eller barnet ønsker at holde ferie med kammerater, vil kommunen ikke skulle se bort fra den periode, der går mellem forældrens indrejse og barnets indrejse.

Til stk. 12.

I relation til det foreslåede nye stykke 12 i § 11 i lov om aktiv socialpolitik bemærkes, at opholds- og beskæftigelseskravene i lovens § 11, stk. 3 og 8, gælder for alle, herunder adopterede og øvrige danske statsborgere, medmindre der er en særskilt undtagelse i den danske lovgivning, eller EU-retten fører til et andet resultat.

Af lovtekniske årsager foreslås det ved ændringsforslag nr. 1, at lovforslagets § 1, nr. 1, om personer, der som mindreårige er adopteret fra et land uden for riget af en adoptant med lovligt ophold her i riget, udgår som konsekvens af, at det materielle indhold af den foreslåede regel om disse adopterede personer videreføres uden indholdsmæssige ændringer i forslaget til et nyt stykke 12, nr. 1, i § 11 i lov om aktiv socialpolitik, jf. ændringsforslagets nr. 05.

Forslaget til nr. 2 i et nyt stykke 12 i § 11, vil med udvidelsen af personer, der skal ligestilles med børn født her i riget, også omfatte følgende personer:

- Personer, der er født under ferie/ophold i udlandet og har mindst en forælder, der har været bopælsregistreret her i riget i mindst 12 sammenhængende måneder på fødselstidspunktet, og personen selv indrejst inden 6 måneder efter fødslen.
- Personer født i udlandet på grundlag af en surrogataftale og har mindst en forælder, der har været bopælsregistreret her i riget i mindst 12 sammenhængende måneder på fødselstidspunktet, og personen selv er indrejst inden 6 måneder efter fødslen.

De foreslåede undtagelser vil betyde, at de omfattede personer ikke ved ansøgning om hjælp i kontanthjælpssystemet skal betragtes som indrejste, men derimod at de ligestilles med en person født i riget. I forhold til opholdskravet betyder forslaget, at personens ophold i riget regnes fra personens fødselsdato og ikke fra tidspunktet for førstegangsendrejsen som adopteret.

Ligestillingen af børn født i udlandet på grundlag af en surrogataftale og børn født under korte udlandsophold med børn født her i riget foreslås samlet i én fælles bestemmelse, i § 11, stk. 12, nr. 2. Bestemmelsen vil omfatte alle børn, der er registreret indrejst her i riget senest seks måneder efter fødselstidspunktet, såfremt mindst én af barnets forældre havde været bopælsregistreret her i riget i mindst 12 måneder på fødselstidspunktet.

Den tidsmæssige afgrænsning på seks måneder har baggrund i CPR-lovens gældende regler, hvorefter ophold i udlandet over seks måneder skal anmeldes som fraflytning til udlandet, jf. CPR-lovens § 24, stk. 1, 3. pkt.

Undtagelsen omfatter børn, som fødes i udlandet under en ferie/ophold i udlandet, hvor barnet er registreret indrejst her i landet senest seks måneder efter fødselstidspunktet, og hvor mindst én forælder har været bopælsregistreret her i landet i mindst 12 sammenhængende måneder på fødselstidspunktet. Disse børn har en høj grad af tilknytning til riget og ligestilles med børn født i riget.

Undtagelsen omfatter børn født i udlandet på grundlag af en surrogataftale, hvor barnet er registreret indrejst her i landet senest seks måneder efter fødselstidspunktet, og hvor en forælder var bopælsregistreret her i landet på fødselstidspunktet og havde været det i minimum 12 sammenhængende måneder på fødselstidspunktet. Disse børn har en høj grad af tilknytning til riget og ligestilles med børn født i riget.

Med forslaget ændres der ikke ved, at opholdskravet løbende skal være opfyldt. Når en person efter førstegangsindrejsen senere har været udrejst af riget i perioder, kan det føre til, at personen ikke længere opfylder opholdskravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år. Når en person har opholdt sig i udlandet i sammenlagt mere end 12 måneder inden for de seneste 10 år, og dermed ikke længere opfylder opholdskravet, bliver både opholdskravet og beskæftigelseskravet således aktuelt for personen. I forhold til beskæftigelseskravet betyder det, at personen skal opfylde kravet om ordinær beskæftigelse her i riget i en periode, som sammenlagt svarer til fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år. Medmindre at beskæftigelseskravet allerede er opfyldt, idet beskæftigelseskravet alene skal opfyldes en gang.

Forslaget vil ikke have betydning for beregningen af opholdskrav i andre sammenhænge end efter lov om aktiv socialpolitik.

Førstegangsindrejse og efterfølgende indrejse efter udlandsophold vil fremgå af folkeregistreringen i Danmark og Grønland eller på Færøerne. Det fremgår ikke af folkeregistreringen, om personen er indrejst med henblik på adoption eller som adopteret fra udlandet, eller født i udlandet som følge af en surrogataftale. Kommunen vil derfor i forbindelse med behandling af en ansøgning om kontanthjælp, hvor personen er registreret som førstegangsindrejst fra et land uden for riget som mindreårig, skulle undersøge, om personen har en forælder, der på indrejsetidspunktet var bopælsregistreret i riget. Er det tilfældet, er personen muligvis indrejst som adopteret eller født i udlandet af en surrogatmor m.v., hvilket kommunen vil skulle undersøge nærmere inden tilkendelse af kontanthjælp.

I kommunens vurdering vil der bl.a. kunne indgå dokumenter fra en adoptionssag, indrejsepapirer og -tilladelser og andre dokumenter til støtte herfor.

For så vidt angår indrejse den 2. april 1968 eller senere, regnes indrejse fra tidspunktet for pågældendes folkeregistrering som indrejst i CPR og dermed også bopælsregistreret, jf. § 16, stk. 5, i CPR-loven. For så vidt angår ophold uden for riget, regnes indrejse fra tidspunktet for pågældendes folkeregistrering i CPR som indrejst, og udrejse regnes tilsvarende for alle fra tidspunktet for pågældendes registrering i CPR som udrejst, jf. § 24 i CPR-loven. Ved vurderingen af, om en person har haft ophold i riget i enten Danmark eller Grønland, tages udgangspunkt i, hvorvidt den pågældende har været registreret i CPR i Danmark eller Grønland. Ved vurderingen af, om en person har haft ophold på Færøerne, skal det undersøges, om ansøgeren har været folkeregistreret på Færøerne efter den færøske folkeregistreringslovgivning. Der henvises til bemærkningerne herom i pkt. 2.1. i det fremsatte lovforslag.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2025 samtidig med virkningstidspunktet for det nye kontanthjælpssystem og de skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp.

Til nr. 06

(Reduceret fritidstillæg til enlige forsørgere, der modtager kontanthjælp med forhøjet sats)

Der er behov for at gennemføre en rettelse af lovforslag nr. L 13 ”Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, mv.) (Folketingssamling 2024-25). Lovforslaget udmøntede den politiske aftale ”Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst”, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) har indgået med Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre. Ved en fejl var der ikke blevet taget højde for, at personer, der modtager forhøjet sats og er enlige forsørgere, og dermed har ret til børnetilskud, har ret til et reduceret fritidstillæg på 113 kr. pr. barn pr. måned op til maks. tre børn. Rettelsen sikrer, at aftalen udmøntes i henhold til den politiske aftale.

Med den gældende § 86 i lov om aktiv socialpolitik indføres der den 1. juli 2025 et fritidstillæg på 450 kr. pr. måned til forældre med børn under 18 år, hvis forældrene modtager hjælp i kontanthjælpssystemet. § 86 i lov om aktiv socialpolitik fremgår af den vedtagne lov nr. 1655 af 30. december 2024 om et nyt kontanthjælpssystem. Lov nr. 1655 af 30. december 2024 trådte i kraft den 1. januar 2025, men har først virkning fra den 1. juli 2025.

Efter § 86, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik vil kommunerne skulle yde et reduceret fritidstillæg til personer, som får ret til et tillæg som enlig forsørger, og som i øvrigt opfylder betingelserne for at få ret til fritidstillægget. Tillæg til enlige forsørgere vil blive givet til personer, der modtager kontanthjælp på grundsats eller mindstesats, jf. § 18, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

Enlige forsørgere, der vil modtage kontanthjælp med forhøjet sats efter lovens § 16, stk. 1, nr. 2, modtager ikke tillæg som enlig forsørger efter § 18 og vil derfor ikke få fritidstillægget reduceret efter § 86, stk. 3. De vil i stedet modtage et fuldt fritidstillæg, såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne for at få fritidstillæg.

Det fremgår af aftalen om det nye kontanthjælpssystem (Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst), at ”Enlige forsørgere har allerede i dag mulighed for at modtage børnetilskud, som kan dække nogen af de samme udgifter som fritidstillægget. Fritidstillægget til enlige forsørgere vil derfor ligge på 113 kr. per barn per. måned til maks. tre børn per familie.”

Alle enlige forsørgere, der vil modtage kontanthjælp, skulle dermed retteligt efter aftalens indhold modtage et reduceret fritidstillæg, såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne for at få fritidstillæg.

Enlige forsørgere på forhøjet sats har ligesom enlige forsørgere på mindstesats og grundsats mulighed for at modtage børnetilskud efter børnetilskudsloven, hvis de opfylder betingelserne herfor, og børnetilskuddet kan dække nogle af de samme udgifter som fritidstillægget. Baggrunden for at reducere fritidstillægget for enlige forsørgere er således den samme, uanset om den enlige forsørger modtager forhøjet sats eller modtager mindste- eller grundsats.

Det foreslås derfor, at enlige forsørgere, der vil modtage kontanthjælp med forhøjet sats, og som vil opfylde betingelserne for at få ret til fritidstillægget, omfattes af målgruppen for et reduceret fritidstillæg i overensstemmelse med kontanthjælpsaftalens intention.

Det foreslås endvidere, at enlige forsørgere på forhøjet sats afgrænses på samme måde som enlige forsørgere afgrænses efter den gældende regel i § 86, stk. 3, om et reduceret fritidstillæg til enlige forsørgere på mindste- og grundsats. Afgrænsningen følger principperne for retten til børnetilskud som reelt enlig, jf. børnetilskudsloven. Vurderingen af, om en person betragtes som reelt enlig forsørger afhænger således ikke kun af, om en person modtager en egentlig udbetaling af det ekstra børnetilskud.

Der kan være personer, der opfylder betingelserne for at blive betragtet som enlige forsørgere, men som ikke får udbetalt ekstra børnetilskud efter børnetilskudsloven. Der kan f.eks. være personer, der endnu ikke har ansøgt om eller modtager (et ekstra) børnetilskud, eller som ikke opfylder kravene om bopæl her i landet m.v. for at få ret til et ekstra børnetilskud efter børnetilskudsloven. Det foreslås, at disse også vil få udbetalt et reduceret fritidstillæg.

Med nyaffattelsen af § 86, stk. 3, sikres det, at personer, der modtager forhøjet sats og er reelt enlig forsørgere, også omfattes af persongruppen, der får reduceret fritidstillæg til en fjerdedel. Den foreslåede bestemmelse betyder, at kommunen skal yde et reduceret fritidstillæg svarende til en fjerdedel af beløbet efter § 86, stk. 2 pr. måned pr. barn til personer, 1) som forsørger eget barn i hjemmet og har erhvervet ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger, 2) som forsørger eget barn i hjemmet og ville have erhvervet ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger, såfremt personen opfyldte betingelserne i § 5, stk. 1, nr. 1, og § 5 a i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, eller 3) hvor kommunen vurderer, at det er sandsynligt, at Udbetaling Danmark efterfølgende vil træffe afgørelse om, at personen har ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Personer, der ville have erhvervet ret til ekstra børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, hvis deres barn ikke havde været anbragt uden for hjemmet efter barnets lov, jf. § 5, stk. 1, nr. 4, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af

børnebidrag, er ikke omfattet af retten til et fritidstillæg, da disse personer ikke forsørger eget barn i hjemmet. Disse personer er derfor heller ikke omfattet af reglen om et reduceret fritidstillæg.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at såfremt Udbetaling Danmark har truffet afgørelse om, at personen kan anses for enlig forsørger efter børnetilskudsloven, skal kommunen lægge denne afgørelse til grund for udbetaling af tillæg efter § 86, stk. 3. Kommunen vil med forslaget skulle udbetale et reduceret fritidstillæg til personer på forhøjet sats, der allerede modtager ekstra børnetilskud som enlig forsørger, og til de personer, der har fået en afgørelse fra Udbetaling Danmark om, at de har erhvervet ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger og vil modtage dette børnetilskud fra næste kvartal.

Det foreslåede indebærer videre, at når Udbetaling Danmark ikke forinden har truffet afgørelse om, at personen kan anses for enlig forsørger efter børnetilskudsloven, træffer kommunen afgørelse om udbetaling af et reduceret fritidstillæg efter § 86, stk. 3., hvis det er sandsynligt, at Udbetaling Danmark efterfølgende vil træffe afgørelse om, at personen kan anses for enlig forsørger efter børnetilskudsloven i denne situation. I denne situation udbetales et reduceret tillæg efter stk. 3. med forbehold for, at ansøgningen om ekstra børnetilskud imødekommes af Udbetaling Danmark.

Kommunen skal senest ved udbetalingen af tillæg oplyse modtageren om, at det udbetalte tillæg er foreløbigt reduceret og med forbehold for efterbetaling fra kommunens side. Eventuel efterbetaling er betinget af, at Udbetaling Danmark ikke efterfølgende træffer afgørelse om ret til ekstra børnetilskud som enlig forsørger efter børnetilskudsloven

Kommunens afgørelse vil, uanset om Udbetaling Danmarks afgørelse er lagt til grund, kunne indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, jf. § 98, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget indebærer, at borgere, der er omfattet af undtagelserne, vil være berettiget til grundsats eller forhøjet sats frem for mindstesats i kontanthjælpssystemet. Modtagere af grundsats og forhøjet sats er ikke omfattet af arbejdspligt.

De økonomiske konsekvenser af forslaget skønnes primært at bestå af merudgifter til forsørgelse. Der skønnes desuden at være mindreudgifter til beskæftigelsesindsats og administration, som følge af, at de berørte borgere ikke længere vil blive omfattet af arbejdspligt. Skønnet er behæftet med betydelig usikkerhed.

Samlet set skønnes staten at have merudgifter på i alt 1,2 mio. kr. i 2025 og 2,5 mio. kr. i 2026 og frem, mens kommunerne skønnes at have merudgifter for 3,2 mio. kr. i 2025 og 5,6 mio. kr. i 2026 og frem. Varigt skønnes forslaget at indebære merudgifter på 8,0 mio. kr. før skat og tilbageløb svarende til 3,4 mio. kr. efter skat og tilbageløb, *jf. tabel 1*.

Det bemærkes, at undtagelsen af internationalt adopterede skønnes at indebære merudgifter på 0,1 mio. kr. årligt efter skat og tilbageløb, mens de øvrige undtagelser skønnes at indebære merudgifter på 3,3 mio. kr. årligt efter skat og tilbageløb.

De kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget forhandles med de kommunale parter. Forslaget medfører ikke økonomiske konsekvenser for regionerne.

Tabel 1: Økonomiske konsekvenser

	2025	2026	2027	2028	Varigt
I alt statslige udgifter	1,2	2,5	2,5	2,5	2,5
Kontanthjælp	1,2	2,5	2,5	2,5	2,5
<i>Heraf undtagelse af internationalt adopterede</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>
<i>Heraf øvrige undtagelser</i>	<i>1,2</i>	<i>2,4</i>	<i>2,4</i>	<i>2,4</i>	<i>2,4</i>
I alt kommunale udgifter	3,2	5,6	5,6	5,6	5,6
Budgetgaranti	3,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Kontanthjælp	4,0	8,0	8,0	8,0	8,0
<i>Heraf undtagelse af internationalt adopterede</i>	<i>0,1</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>
<i>Heraf øvrige undtagelser</i>	<i>3,9</i>	<i>7,7</i>	<i>7,7</i>	<i>7,7</i>	<i>7,7</i>
Aktivering	-0,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
<i>Heraf undtagelse af internationalt adopterede</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>
<i>Heraf øvrige undtagelser</i>	<i>-0,4</i>	<i>-1,5</i>	<i>-1,5</i>	<i>-1,5</i>	<i>-1,5</i>
Administration	-0,3	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
<i>Heraf undtagelse af internationalt adopterede</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Heraf øvrige undtagelser</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,9</i>
I alt offentlige udgifter (før skat og tilbageløb, inkl. adfærd)	4,5	8,0	8,0	8,0	8,0
I alt (efter skat, tilbageløb, inkl. adfærd)	2,2	3,4	3,4	3,4	3,4

Anm. Der er sket afrunding, hvorved summerne kan afvige. Der er halvårsvirkning i 2025.

Finansiering af undtagelsen af internationalt adopterede vil ske ved nedskrivning af § 17.19.79.30. Reserver og budgetregulering, hvilket søges indarbejdet på lov om tillægsbevilling for 2025 og på finansloven for 2026.

Finansieringen af de øvrige undtagelser sker dels inden for Beskæftigelsesministeriets eksisterende rammer og dels fra centralt hold. Beskæftigelsesministeriets eksisterende rammer vil finansiere 1,5 mio. kr. årligt mens de resterende merudgifter finansieres fra centralt hold.